

การบ่มเพาะวัฒนธรรมความซื่อตรง ของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย

Public Ethics in Thailand

สำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับ OECD นำข้อเสนอแนะเพื่อการสร้างความซื่อตรงในการบริหารงานภาครัฐตามกรอบแนวคิดของ OECD มาประเมินประเทศไทย

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส เสริมสร้างวัฒนธรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ข้าราชการ รวมทั้งวางระบบป้องกัน กำกับ และติดตามการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ผลักดันให้เกิดความซื่อตรงในภาครัฐ

ข้อเสนอแนะเพื่อการสร้างความซื่อตรงในการบริหารงานภาครัฐตามกรอบแนวคิดของ OECD

เราคาด ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจจาก OECD ในด้านวัฒนธรรมความซื่อตรงในภาครัฐ ประเด็น "การบ่มเพาะวัฒนธรรมความซื่อตรงของหน่วยงานภาครัฐ" กัน

แต่ก่อนอื่น

ไปดูตัวอย่างจากต่างประเทศกันหน่อย
ว่าถ้ามีวิธีการบ่มเพาะวัฒนธรรมความซื่อตรงกันอย่างไรบ้าง

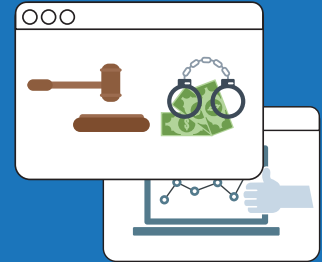
1 ห้องปฏิบัติการเพื่อความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริตของโคลอมเบีย (The Colombian Observatory of Transparency and Anti-Corruption)

สำนักเลขาธิการเพื่อความโปร่งใสของโคลอมเบียได้พัฒนาเว็บไซต์ที่เรียกว่า "ห้องปฏิบัติการเพื่อความโปร่งใสและการต่อต้านการทุจริต" เพื่อใช้บริหารจัดการความรู้ ติดตามสื่อสาร และให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความซื่อตรงและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

1. การลงโทษทางวินัย การลงโทษทางอาญา และการลงโทษทางการเงิน
2. ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลของรัฐบาล (Open Government Index)
3. ดัชนีผลประกอบการทางการเงิน (Fiscal Performance Index)

ดัชนีผลประกอบการทางการเงินจะนำไปประมวลผลต่อโดยสำนักวางแผนแห่งชาติ (National Planning Department) ในขณะที่ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลของรัฐบาลจะถูกนำไปประมวลผลต่อโดยสำนักงานอัยการสูงสุด

ที่มา: สำนักเลขาธิการเพื่อความโปร่งใสของโคลอมเบีย

2 การฝึกอบรมเมื่อเผชิญกับสภาวะคับขันของรัฐบาลเบลเยียม

มีการฝึกอบรมเมื่อเผชิญกับสภาวะคับขันที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานเพื่อลูกจ้างรัฐบาล ด้วยสถานการณ์เชิงปฏิบัติที่พวกเขาต้องเผชิญกับทางเลือกด้านจริยธรรม และไม่แน่ใจว่าพวกเขาอาจแก้ไขสถานการณ์โดยยึดหลักธรรมาภิบาลได้อย่างไร การฝึกอบรมจะสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันว่าสามารถแก้ไขได้เช่นไรบ้าง

ตัวอย่างหนึ่งของสถานการณ์ภาวะคับขันที่อาจเกิดขึ้นมีดังต่อไปนี้ :

ผมมีอาชีพเป็นนายตำรวจ รัฐมนตรีต้องการให้ผมเข้าพบเพื่อรายงานเรื่องราวอย่างคร่าว ๆ ภายใน 1 ชั่วโมง ผมทำงานเรื่องนี้มาเกือบสองสัปดาห์แล้ว และผมก็ควรทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ผมได้รับมายังไม่ครบถ้วนสักเท่าใดนัก ผมยังคงรอข้อมูลเพิ่มเติมจากแผนกอื่นอีกเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง หัวหน้าขอให้ผมรีบส่งรายงานสรุปไปในตอนนี้เลย เพราะรัฐมนตรีได้ทราบมาแล้ว ผมควรทำอย่างไรดี

1. ส่งรายงานสรุป และไม่ระบุถึงข้อมูลที่ยังขาดหายไป
2. ส่งรายงานสรุป แต่ระบุว่ายังไม่มีการตัดสินใจใด ๆ ในประเด็นนี้
3. จะไม่ส่งข้อมูล โดยหาข้อแก้ตัวไปก่อนพร้อมกับให้สัญญาว่าจะส่งรายงานสรุปในวันพรุ่งนี้
4. จะไม่ส่งรายงานสรุป หากมีใครตามผมถึงประเด็นนี้ ผมจะกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของอีกแผนกหนึ่งแทน

สถานการณ์ภาวะคับขันอื่น ๆ อาจครอบคลุมหัวข้ออื่น ๆ ว่าด้วยผลประโยชน์ทับซ้อนจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ การฝึกอบรม และสถานการณ์ที่นำมาใช้อาจมุ่งเป้าไปที่กลุ่มเป้าหมายหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นพิเศษ

ที่มา : เว็บไซต์ของรัฐบาลประเทศเบลเยียม

3 การกำกับดูแลโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนของสหรัฐอเมริกา

สำนักงานจริยธรรมของรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา รับผิดชอบในการกำกับดูแลฝ่ายบริหารให้นำโครงการผลประโยชน์ทับซ้อนไปปฏิบัติจริง การสำรวจ เครื่องมือเชิงวิเคราะห์ การฝึกอบรม และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

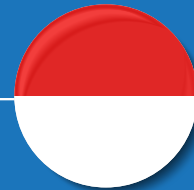
หน่วยงานฝ่ายบริหารมากกว่า 130 หน่วยงาน จำเป็นต้องส่งรายงานแบบสำรวจประจำปีให้กับสำนักงานจริยธรรมของรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา โดยเป็นรายงานเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและประเด็นว่าด้วยจริยธรรมอื่น ๆ การตอบแบบสำรวจถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการและช่วยให้มีหลักการในการประเมินความมีประสิทธิภาพของโครงการผลประโยชน์ทับซ้อนของแต่ละหน่วยงาน

สำนักงานจริยธรรมของรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกายังทำการสำรวจเจ้าหน้าที่ที่กำกับดูแลด้านจริยธรรมเป็นประจำทุกปี เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแนวทางปฏิบัติของสำนักงานฯ รวมไปถึงการฝึกอบรมและการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

ที่มา : การสำรวจของ OECD ว่าด้วยการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน (2555)

4

ระบบการบริหารจัดการในการเปิดเผยข้อมูล ว่าด้วยทรัพย์สินผ่านระบบออนไลน์ของอินโดนีเซีย

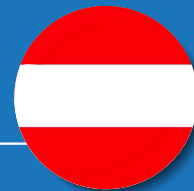
นำกลไกการเปิดเผยทรัพย์สินมาใช้ในปี พ.ศ. 2554 ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการปราบปรามการทุจริต (KPK) ในขณะที่กระบวนการในการบริหารจัดการข้อมูลในเชิงบริหารและปฏิบัติการจะจัดทำผ่านระบบออนไลน์และถูกส่งเป็นไฟล์ พร้อมนำไปสแกนและจัดเก็บเพื่อให้ดึงข้อมูลกลับมาใช้ได้สะดวกประมวลผลข้อมูลด้วยพนักงานกว่า 80 คน ขณะที่ผู้บริหารที่ทำหน้าที่สั่งการจะช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล การเปิดเผยทรัพย์สิน ร้อยละ 1 ถึงร้อยละ 5 จะถูกตรวจสอบ โดยมุ่งเน้นไปที่การเปิดเผยข้อมูลของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในหน่วยงานที่มีความเสี่ยงสูง ถูกเลือกด้วยการตรวจทานเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของคณะกรรมการปราบปรามการทุจริต โดยแนะนำให้ใช้วิธีการวิเคราะห์ และการรายงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการใช้คลังข้อมูลและเครื่องมืออัจฉริยะทางธุรกิจที่ช่วยส่งเสริมวิธีการตรวจสอบและการตีพิมพ์สถิติและแนวโน้ม

บทสรุปของรายงานการเปิดเผยทรัพย์สินจะถูกตีพิมพ์ไว้ในวารสารของรัฐ และเผยแพร่ผ่านระบบออนไลน์พอร์ทัล (Portal) จะช่วยให้สาธารณชนสามารถนำสถิติและรายงานอื่น ๆ ของระบบไปใช้ได้ ผู้ใช้สามารถค้นหาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เช่น ชื่อ เพศ ตำแหน่งงาน และข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน รวมถึงการพิมพ์รายงาน

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลการต่อต้านการทุจริต U4 (2558) และธนาคารโลก (2556)

5

การจัดตั้งเครือข่ายเจ้าหน้าที่ความซื่อตรง (Network of Integrity Officers) ในหน่วยงานรัฐของออสเตรีย

โดยมีภารกิจดังนี้

- การให้คำปรึกษาแก่พนักงาน และเจ้าหน้าที่ระดับสูง
- การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความซื่อตรง และการสร้างความตระหนัก
- การจัดฝึกอบรม
- การวิเคราะห์ความเสี่ยงของการทุจริต
- ความร่วมมือ และการแบ่งปันประสบการณ์
- การทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ

สำนักงานรัฐบาลกลางว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเครือข่าย รวบรวมความเชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์ และจัดค้นพบระหว่างประเทศในหัวข้อเรื่องความซื่อตรง ตลอดจนการจัดการฝึกอบรมพื้นฐานและอุปกรณ์ในการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ความซื่อตรงได้รับการฝึกอบรมที่ครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ เช่น การป้องกันการทุจริต (เครื่องมือป้องกันระดับประเทศและระดับนานาชาติ) การปฏิบัติตาม กฎหมาย และปรากฏการณ์ของการทุจริต (ภูมิหลัง การวัดผล ปัจจัยเสี่ยง มุมมองระดับชาติ และระดับนานาชาติ)

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาเครือข่าย เจ้าหน้าที่ความซื่อตรง ประกอบด้วย

- การส่งเสริมหลักความซื่อตรงและป้องกันการทุจริตทั่วทั้งภาครัฐ
- การฟื้นฟู/ความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อสถาบันของรัฐ
- การจัดระเบียบการบริหารจัดการด้านความซื่อตรงของชาติ
- การแบ่งปันประสบการณ์
- การสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ
- การรักษาความเสมอต้นเสมอปลายในการดำเนินการ และการฝึกอบรมใด ๆ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตภายในประเทศ

จากการก่อตั้งเครือข่ายดังกล่าว ทำให้เกิดข้อดีหลายประการ ดังนี้

- สำนักงานรัฐบาลกลางได้พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับเว็บไซต์สาธารณะ และช่องทางในการติดต่อสื่อสารภายใน
- การสื่อสารความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์
- ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกัน

ที่มา: การนำเสนอโดย Ms. Martina Koger ในการประชุม OECD Working Party of Senior Public Integrity Officials (4 พฤศจิกายน 2559 ณ กรุงปารีส)

ข้อเสนอแนะจาก OECD เพื่อการบ่มเพาะวัฒนธรรมความซื่อตรงของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย (Public Ethics in Thailand)

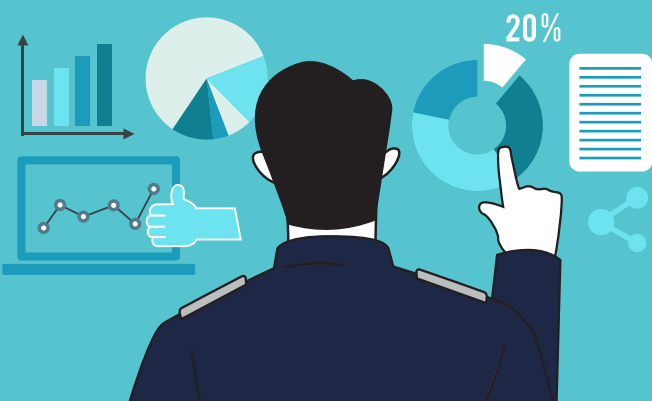
ป้องกันและจัดการเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน เผยแพร่บทลงโทษสำหรับข้าราชการที่ทำผิด

สร้างความมั่นใจในมาตรการทางวินัย ลงโทษอย่างยุติธรรม เป็นกลาง ในเวลาที่เหมาะสม ตามแต่ละขั้นตอน

ประมวลผลข้อมูลทางด้านวินัยในเชิงสถิติ เพื่อติดตามตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบมาตรการทางวินัย และเปิดโอกาสให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้

ฝึกอบรมต่อต้านการทุจริต และการจัดการเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

ตรวจสอบการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของหน่วยงานรัฐและนำไปประกอบการประเมิน ITA ประจำปีของแต่ละหน่วยงาน

แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในเรื่องกฎเกณฑ์ทางอาญาและทางวินัยเพื่อสร้างให้เกิดแนวทางการสืบสวนสอบสวนที่สอดคล้องกัน

รู้หรือไม่ว่า?

นอกจากข้อเสนอแนะของ OECD เพื่อการบ่มเพาะวัฒนธรรมความซื่อตรงของหน่วยงานภาครัฐแล้วประเทศไทยก็มีการริเริ่มของระบบการชำระค่าสินไหมชดเชยและข้อควรปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมความซื่อตรงให้เกิดขึ้นได้

การรักษาจรรยาบรรณข้าราชการ

กำหนดข้อบังคับเรื่องจรรยาให้สอดคล้องกับลักษณะและงานของหน่วยงาน ตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ พร้อมรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและประชาชนให้ประชาชนทราบ

ข้าราชการที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดแต่ไม่ถึงกับความผิดทางวินัย ผู้บังคับบัญชาสามารถตักเตือนเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนหรือสั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา

ที่มา: พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หมวด 5 "การรักษาจรรยาข้าราชการ"

ข้อควรปฏิบัติ 7 ประการ ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

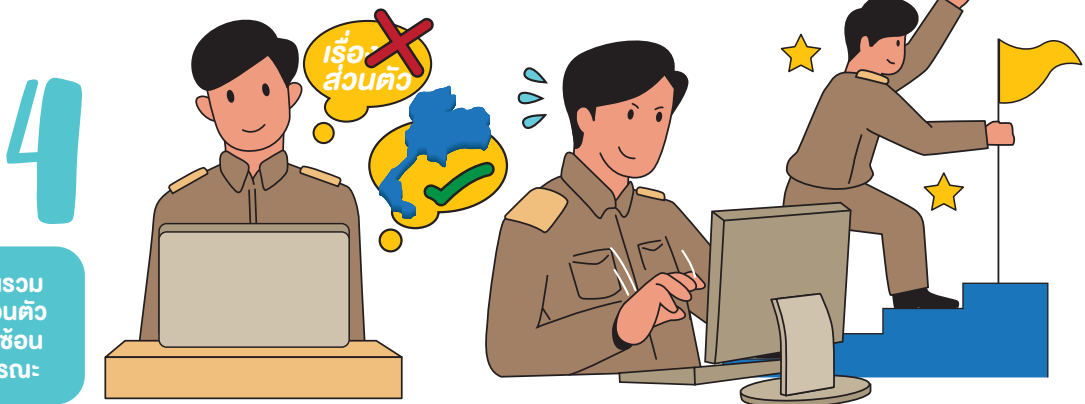
ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ
อันได้แก่ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
และการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติหน้าที่
อย่างตรงไปตรงมา
ตามกฎหมายและตามกำหนด
คลองธรรม โปร่งใส
และตรวจสอบได้

กล้าตัดสินใจและยืนหยัด
ทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม
มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
เสียหาย มีจิตสาธารณะ

มุ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ
และคุณภาพของงาน
ปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว
ทันต่อเวลาและสถานการณ์

ปฏิบัติหน้าที่
ด้วยความเที่ยงธรรม
ปราศจากอคติ
และไม่เลือกปฏิบัติ

ดำรงตนเป็นแบบอย่าง
ด้วยการเป็นข้าราชการ
ที่ดีและรักษาภาพลักษณ์
ของทางราชการ

GOOD GOVERNANCE FOR BETTER LIFE

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

59/1 ถนนพิชญ์โลก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 02 356 9999 โทรสาร 02 281 7882 e-mail: saraban@opdc.go.th